

KONVENCIJE O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDITETOM

Distr.: General
11 September 2015
**ADVANCE UNEDITED
VERSION**

Original: English

Komitet UN za prava osoba sa invaliditetom

Spisak pitanja u vezi sa inicijalnim izveštajem Srbije*

A. Svrha I opšte obaveze (član. 1-4)

1. Molimo Vas da pružite informacije o planu i rasporedu za reviziju postojećih zakona i politika i njihovo usklađivanje sa principima i odredbama Konvencije.
2. Molimo Vas da nas informišete o strukturama kako bi se osiguralo puno i inkluzivno učešće i konsultacije sa organizacijama koje predstavljaju osobe sa invaliditetom, uključujući dečake i devojčice sa invaliditetom, u formulisanju i sprovođenju nacionalne politike koja se odnosi na osobe sa invaliditetom.

B. Specifična prava

Jednakost i zabrana diskriminacije (čl. 5)

3. Molimo Vas da obavestite Komitet o tome kako se definiše diskriminacija po osnovu invalidnosti i koje procedure i sankcije su dostupne. Molimo Vas da informišete o sporazumu i afirmativnim akcijama, posebno u pogledu Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti i Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Žene sa invaliditetom (čl. 6)

4. Molimo Vas da date informacije o zakonskim merama, uključujući i krivično pravo, da zaštiti žene i devojke sa invaliditetom od seksualnog zlostavljanja, nasilja i da garantuje mogućnost zapošljavanja na ravnopravnoj osnovi sa drugima.

5. Molimo Vas da date informacije o nivou uključivanja žena i devojaka sa invaliditetom u vodeće politike rodne ravnopravnosti i institucija, kao i politike u oblasti invalidnosti u vezi zakonodavstva. Molimo Vas da pružite informacije o merama usvojenim za borbu protiv višestruke i interseksionalne diskriminacije.

Deca sa invaliditetom (čl. 7)

6. Molimo Vas da obavestite Komitet o konkretnim socijalnim i psihološkim službama podrške koje su dostupne porodicama sa dečacima i devojčicama sa invaliditetom od

* Adopted by the pre-sessional working group at its fourth session (7-11 September 2015).

rođenja do polaska u školu, kako unutar tako i izvan kuće na lokalnom nivou. Navesti kako su razvijene ove usluge, kakvo je uključivanje dečaka i devojčica sa invaliditetom i njihovim porodicama i koje mere zaštite su dostupne u pogledu kvaliteta i dostupnosti tih usluga.

7. Molimo Vas da pružite informacije o "Sveobuhvatnom planu transformacije ustanova socijalne zaštite za decu od 2009. do 2013. godine" i njenim rezultatima, sa posebnim osvrtom na buduće planove.

Podizanje svesti (čl.8)

8. Molimo navedite informacije o nacionalnoj kampanji i programu za podizanje svesti za zaposlene u srpskim medijama i u državnim školama. Navedite koji im je cilj da promeni duboko ukorenjene negativne stavove i predrasude društva koje sive diskriminativnu praksu protiv osoba sa invaliditetom, posebno nad ženama i devojčkama sa invaliditetom.

Pristupačnost (čl.9)

9. Molimo Vas da obavestite Komitet o preduzetim koracima za praćenje i poboljšanje sprovođenja zakonskih odredbi u oblasti pristupačnosti, sa posebnim osvrtom na informacije i komunikacije u vezi dostupnosti. Molimo Vas da pružite informacije o svakom planu, smernicama i odgovarajućem pokazatelju i sankcije koje treba primeniti u stvaranju okruženja bez barijera, obezbeđujući objekte koji pružaju mogućnosti da se poboljša inkluzija i aktivno učešće osoba sa invaliditetom.

10. Molimo Vas da pružite informacije o podršci i posrednicima, uključujući vodiče, čitaoce i profesionalne prevodioce znakovnog jezika, kako bi se olakšalo pristup zgradama, uslugama i drugim objektima otvorenim za javnost.

Pravo na život (čl.10)

11. Molimo Vas da obavestite Komitet o tome koje će korake država ugovornice preduzeti da eliminiše pojavu nasilnih smrti osoba sa invaliditetom u ustanovama. Molimo navedite da li su nove mere zaštite usvojene da zaštite živote osoba sa invaliditetom, posebno u institucionalnim okruženjima.

Rizične situacije i humanitarne katastrofe (čl.11)

12. Molimo Vas da pružite informacije o dostupnosti informacija relevantnih za rizične situacije, humanitarne katastrofe, elementarnih nepogoda i plana evakuacije, u skladu sa Nacionalnom strategijom za zaštitu i spasavanje u vanrednim situacijama i Planom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama, kao i uključivanje osoba sa invaliditetom i njihovih reprezentativnih organizacija. Molimo uključite specifične informacije o upotrebi znakovnog jezika ili drugih dostupnih mera komunikacije ili formata. Molimo Vas da obavestite Komitet da li će skloništa u državi ugovornice biti dostupna kada se sprovodi Zakon o vanrednim situacijama.

Ravnopravnost pred zakonom (čl.12)

13. Molimo Vas da pružite informacije o broju lica pod starateljstvom još od ratifikacije Konvencije. Molimo Vas da uključite informaciju o koracima koji su preduzeti da se smanji

broj ljudi pod starateljstvom i usmeriti se na sistem podrške za donošenje odluka, sa posebnim osvrtom na pravo na brak i glasanje.

Pristup pravdi (čl.13)

14. Molimo Vas da date informacije o ispunjenosti procedure kad je rec o kvalitetu smeštaja tokom sudskih postupaka, kako u građanskim tako i u krivičnim sistemima, policijskim istragama i postupcima javnih tužilaštava. Molimo Vas da odredite koje procedure su ispunjene kada su u pitanju mere zaštite koje osiguravaju da sve osobe sa invaliditetom imaju pristup pravdi, naročito lica koja su gluva i nagluva.

Lična sloboda i bezbednost (čl.14)

15. Molimo Vas da obavestite Komitet o tačnoj definiciji, protokolu i zakonski propisanim slučajevima zadržavanja osobe protiv njegove/njene volje u institucije za duševno obolele, kao i postojećim zakonskim procedurama i praksama. Molimo Vas da obavestite Komitet o tome koji se koraci preduzimaju da bi se ukinule odredbe koje omogućavaju pritvor (lišavanje slobode) osoba sa invaliditetom i prinudno lečenje i osiguralo individualno pravo na slobodni i upućeni pristanak, bez obzira na status pravnog kapaciteta. Molimo Vas da uključite i posebne informacije o garancijama za izradu ličnih izjava, angažovanje nezavisnih stručnjaka, kao i pravo na mehanizam nezavisnih molbi tokom nastavka pritvora.

Odsustvo eksploatacije, nasilja i zloupotrebe (čl.16)

16. Molimo da objasnite koje pravne i efikasne mere treba da se stave na mesto za prevenciju i eliminisanje nasilja, eksploatacije i zlostavljanja prema osobama sa invaliditetom, posebno žene, devojčice i dečake, i za one koji su smešteni u ustanovama.

Zaštita integriteta ličnosti (čl.17)

17. Molimo Vas da pružite informacije o okolnostima u kojima staratelji mogu pružiti medicinsku intervenciju, uključujući i sterilizaciju, bez pristanka lica.

Samostalni život i uključivanje u zajednicu (čl.19)

18. Molimo Vas da objasnite razloge sporog napretka u procesu deinstitucionalizacije. Molimo Vas da navedete konkretne podatke sa posebnim osvrtom na broj i procent osoba sa invaliditetom, raspoređenih po polu, starosti i oštećenju, u okviru svake institucije. Navedite da li je država ugovornica smatra usvajanje sveobuhvatne nacionalne strategije deinstitucionalizacije sa standardizovanom negom i uslugama, kao i razvoj personalnih asistenata, uz angažovanje osoba sa invaliditetom i njihovih reprezentativnih organizacija, kao i lokalnih vlasti.

Lična pokretljivost (čl.20)

19. Molimo Vas da obavestite Komitet o mogućnostima za osobe sa invaliditetom da bi mogle da dobiju pomagala za mobilnost, i o zakonodavstvu i praksi dobijanja vozačke dozvole osobama sa invaliditetom na osnovu jednakosti sa drugima, uključujući gluve i nagluve osobe i njihovoj upotrebi znakovnog jezika.

Obrazovanje (čl.24)

20. Molimo Vas da obavestite Komitet koje su mere uvedene za unapređenje prakse inkluzivnog obrazovanja u osnovnim, srednjim i visoko obrazovnim institucijama, sa posebnim osvrtom na profesionalnom angažovanju pedagoških asistenata u nastavi, primenom različitih odgovarajućih nastavnih metoda i tehnologija u inkluzivnim okruženjima.

Rad i zapošljavanje (čl.27)

21. Molimo Vas da obavestite Komitet o tome koliko su efektivne afirmativne mere kojima se promovise zapošljavanje osoba sa invaliditetom na otvorenom tržištu rada i javnog sektora od 2009. godine, u pogledu novih amandmana na Zakonu o radu koji je usvojen u 2014.

22. Molimo Vas da pružite informacije o klasifikaciji i postupku koji se primenjuje za procenu mogućnosti osoba sa invaliditetom da se uključe na tržište rada. Molimo Vas da uključite informacije o analazi ovih kategorija među osobama sa invaliditetom.

Odgovarajući uslovi života i socijalna zaštita (čl.28)

23. Molimo Vas da pružite informacije o tome kako podrška se pruža osobama sa invaliditetom za pokrivanje troškova vezanih za invaliditet, kao i o procedurama da osiguraju pravo na socijalnu zaštitu, sa posebnim osvrtom na dodatni administrativni teret nametnut osobama sa invaliditetom.

Učešće u političkom i javnom životu (čl.29)

24. Molimo Vas da obavestite Komitet o zakonodavstvu i relevantnom praksom u pružanju alternativnog glasanja, posebno Brajevom pismu i lako citljivog formata. Molimo Vas da obavestite Komitet o informacijama koje se prezentuju u masovnim medijima tokom izbora, posebno za gluve i nagluve osobe. Dalje obavestiti Komitet o preduzetim koracima da se povrati pravo glasa za sve osobe sa invaliditetom pod starateljstvom.

Statistika i prikupljanje podataka (čl.31)

25. Molimo Vas da date informacije o sistematskom prikupljanju podataka u oblasti invalidnosti, metodologije kao i konsultacije sa organizacijama osoba sa invaliditetom, u cilju prikupljanja dodatnih podataka podeljenih po polu, starost i vrstu oštećenja u različitim oblastima kao što su inkluzivno obrazovanje, poslovne sposobnosti, nasilja u porodici, institucionalizacije i zapošljavanje.

Nacionalna primena i pracenje (čl.33)

26. Molimo Vas da obavestite Komitet o fokusu, procesu koordinacije i mehanizma kao i o nezavisnom mehanizmu monitoringa države ugovornice, naročito mandata, nezavisnost i transparentnost istih. Molimo Vas da pružite informacije o budžetskoj podršci za nezavisno uključivanje organizacija osoba sa invaliditetom u mehanizmu monitoringa.

